

FOAIA POPORULUI ROMÂN

Apare în fiecare zi cu cele mai noi știri din țară și străinătate

ZIARUL ZILNIC :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 18 cor., pe jumăt. de an 10 cor., pe un sfert de an 6 cor. Pe o lună 2.40 C.

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA
BUDAPESTA, VII., ILKA-UTCA
NRUL 36. :: TELEFON: 47—82.
MANUSCRISE NU SE INAPOLAZA

ZIARUL POPORAL :

ABONAMENTUL: „Foia Poporului Român“, „Foia Ilustrată“ și „Cucu“ pe un an 7 cor., pe jumăt. de an 3.50 cor. Pentru America pe un an 3 dolari.

România pe cale să-și lămurească atitudinea

— Senzaționale declarații ale prim ministrului bulgar —

Berlin, 1 Februarie. — »Berliner Tageblatt« publică un interview ce l'a obținut corespondentul lui special la Sofia, cu prim ministrul bulgar Radoslavov. Partea cea mai interesantă a interviewului e aceasta:

»Vorbind despre Salonic.

— Considerați Salonicul de important — mă întreabă prim ministrul bulgar, căruia îi place să asculte și păreri alora. Nu citez să-mi dau opinia din punct de vedere militar, dar observ că Salonicul în mâinile englezilor și francezilor poate în orice caz din punctul de vedere politic, că însemne pentru noi un pericol, prin faptul că pentru Grecia Ententa ar folosi Salonicul mereu ca un factor de presiune, iar față de România, l'ar folosi ca argument, ca să atragă aceste două state într'un război contra noastră când ne-ar fi mai neplăcut.

— Și aceste primejdii — răspunde prim ministrul bulgar, nu trebuesc prea mult exagerate. Alianța Greciei de Ententa — care cu toată inteligența politică a regelui Constantin și a atitudinii lui bărbătești, — e în domeniul posibilităților, — ajunge în situație să pornească dela că prin aceasta englezii și francezii ar fi atunci în situație să pornească dela Salonic o ofensivă cu efect contra noastră. Dar această posibilitate nu va subsista nici atunci, când anglo-francezii se vor folosi de armata greacă. De lucrul acesta par convinși chiar anglo-francezii. Altfel n'ar fi distrus o serie de poduri,

necesare pentru o ofensivă și nu s'ar fi mărginit la simple pregătiri de apărare.

Dar atitudinea României va trebui să fie clarificată în timpul cel mai apropiat. În acțiunea de instigare a Ententei în București — nu fără oarecare succes — o clarificare a acestei chestiuni este firește de cea mai mare importanță pentru puterile centrale și pentru aliații ei.

Mai spun prim ministrului bulgar, că mulți sânt de părere, că nu-i indiferent pentru noi, dacă clarificarea tinutei României se va produce de abia la acel termen, când va începe proiectata mare ofensivă comună a Ententei sau mai curând, când puterile centrale vor începe încă nu vor fi împovărate de marile probleme ale respingerii unei astfel de ofensive. Și aci vine iară vorba despre încercările puțin ieseșite ale englezilor și francezilor, de a clarifica situația în Grecia.

— Micile națiuni — spune prim ministrul bulgar — au ajuns într'o grea situație prin acest război. După părerea mea s'ar fi convenit ca și România, dintr'un sentiment de solidaritate către statele mici și neutrale, să protesteze contra procedurii folosit de anglo-francezii contra Greciei. Este pericolos pentru micile state să aprobe așa un drept al statelor mari, chiar numai prin tăcerea lor. Chiar micile state cari vor fi crutate de acest război, vor trebui să-și schimbe în multe privințe politica lor.

Trupele Ententei — debarcă în Asia-Mică

Berlin, 1 Februarie. — »Exchange Telegram« anunță din Paris: În cercurile competente ale flotei se vorbește că guvernul francez vrea să înființeze o nouă bază pentru operații, în stil mare, pe țărmul Asiei Mici, lângă orașul Andifilio, peste drum de insula Castellorizo, unde au debarcat în zilele din urmă noi detașamente franceze. E vorba că operațiile vor începe pe țărmul Asiei Mici.

Comunicatul oficial turcesc de azi înregistrează de altfel actul debarcării trupelor Ententei la Andifilio. Orașul acesta e situat pe litoralul sudic al Asiei Mici, în fața insulei Castellorizo, în provincia Likia. De aci însă până la coasta țărmului anatolian — singurul teren, unde și-ar putea Ententa desfășura operațiile »în stil mare«, — mai e un drum de cel puțin 300 klm. lungime, care duce printr'o regiune muntoasă.

Al doilea atac al Zeppelinurilor asupra Parisului

— A aruncat 13 bombe —

Berlin, 1 Februarie. — Ziarului »Lokalanzeiger« i-se anunță din Geneva: Pilotul parisian, care a urmărit singur Zeppelinul ce atacase Duminecă seară Parisul, a declarat că dirigiabilul ger-

man înainta cu o viteză așa de mare încât nu l'ar fi putut ajunge nici un aparat din lume. După unele informațiuni Zeppelinul de Duminecă seară a aruncat 13 bombe asupra Parisului.

DIN ROMÂNIA

Idealul național și guvernul român

Ziarul opoziționist »Naționalul« publică sub acest titlu un articol prim în care între altele spune:

Opinia publică nu poate fi călăuză acțiunii guvernamentale; așa spun, cu aplicare la politica noastră externă, atât ziarele germanofile cât și unii oameni politici cari susțin alipirea noastră în război alături de puterile centrale.

Este de sigur în regula aceasta o parte de devăr pe care nimeni nu l'ar contesta dacă s'ar afirma ca un principiu relativ, aplicabil, numai curentelor de opinie publică, și dacă nu i-s'ar da un caracter de absolută generalitate.

Suntăm de acord că opinia publică e ireponsabilă, că, grație impresionabilității sale și vagului în care se produce, se pot crea într'insă curente greșite și periculoase, — de aci și dreptul și datoria unui guvern de a le rezista, de a le devia, drept care decurge în mod firesc din răspunderea ce-i incumbă. Recunoaștem acest drept chiar față de regentele manifestări relative la intrarea noastră în acțiune; sub rezerva obligațiunii de a da la timp gravele motive ale existenței sale, guvernul era în drept să le reziste. Dreptul acesta e în cadrul acțiunii de guvern.

Dar nu poate fi nimeni de acord ca sa se încadreze în curentele de opinie publică aceea ce constituie un ideal național. Dacă pentru primele nu se discută dreptul guvernului de a le lua în considerare sau datoria de a le rezista, acest drept încetează când e vorba de idealul unui popor, față de care ori ce guvern e dator să-i dea supunere, să-l urmărească cu sfințenie, înlesnindu-i și pregătindu-i posibilitățile de realizare, ceea ce uneori e chestie de împrejurări, deseori de pătrundere.

Un guvern se poate împotrivi manifestărilor idealului național fie pentru motive de Stat, fie de oportunitate, dar nu se poate împotrivi idealului în sine, cu atât mai mult nu e în drept să încerce să-l schimbe sau să-l devieze.

Tratative între București, Viena și Berlin?

»Balkanska Posta« din Sofia anunță că relațiunile între România și Puterile centrale se îmbunătățesc.

Între Germania și Austria deoparte și România de alta sînt în curs convorbirii. Paralele cu acestea se urmează pourparleurii și între Viena și Berlin.

Sosirea d-lui Carp la Viena e interpretată la Sofia, ca semn al apropiatei înțelegeri între România și Puterile Centrale. Carp a plecat la Viena imediat după vizita pe care i-a făcut-o regelui Ferdinand la Tîbanesti.

Preful unui exemplar 6 fileri.

MERSUL RĂZBOIULUI

Ministrul de externe al Rusiei despre situația războiului

— Ce spune Sasonov despre politica României. — Operațiile militare din Muntenegru și Albania. — Acțiunea Ententei în Grecia. — Vești de pe frontul rusesc și francez. — Pustiirile făcute de Zeppelinuri la Paris. —

Evenimentul cel mai important al zilei e declarația ce-a făcut-o ministrul de externe al Rusiei, Sasonov, reprezentanților presei din Petersburg asupra situației războiului.

Despre Muntenegru, încă nu poate spune nimic, fiindcă încă nu are lămuriri precise. Crede însă că o parte din armata muntenegreană va fi transportată alt undeva cu armata sîrbă și reorganizată pentru noi lupte. Situația în Balcani e disperată, după catastrofa armatei sârbești care a avut grele urmări și pentru Muntenegru. Dar nu-i o situație definitivă, căci chestia balcanică numai după război va căpăta o soluțiune. Ministrul rus e convins că Serbia și Muntenegru vor vedea încă zile mai bune. Despre Grecia, Sasonov a spus, că e neutră și că e de sperat că interesele ei naționale nu o vor împinge la o politică dușmană Ententei.

Dăm aci întocmai interesante declarații ce le-a făcut asupra României:

— Raporturile noastre cu România sînt absolut satisfăcătoare, și acum ca și înainte prietenoase. În timpul din urmă opinia publică din România a trecut printr-o perioadă de neliniște, de teama unor acțiuni dușmane sau amenințătoare din partea puterilor centrale, în situațiile lor extraordinare de a atrage România de partea lor. Dar e sigur că Românii cu judecată și pricepere își dau seamă că aspirațiile lor naționale nu le vor realiza în comunitate cu puterile centrale. Asta ajunge, pentru a înțelege, că România va rămâne neutră. În ce privește temerile trecătoare, că puterile centrale ar putea săvârși o acțiune dușmană contra României, temeri care au cuprins populația română — ele n'au fost cu totul fără temei. Dar au scăzut în momentul de față. — Sasonov a arătat apoi că raporturile Rusiei cu celelalte state neutre sînt bune. Cu Suedia, Rusia întreține relații prietenoști, deși Germania își dă silinți să le încurce. E drept că în Suedia spiritele sînt agitate contra Angliei pentru măsurile ei de blocare, prin care pîgubeste comerțul suedez. Dar Anglia își dă silințe să lovească cât mai puțin interesele comerțului neutral și speră că va înlătura neînțelegerile.

Sasonov relevă bună înțelegere ce domnește între puterile Ententei.

Consiliul militar-politic creat în Paris va desăvârși și mai mult acordul. Relevă silințele extraordinare ale Angliei în acest război — și că nimieri nu contestă concursul ce-l dă Anglia celorlalte puteri ale Ententei, dovadă că Anglia a pierdut până acum în război 25.000 ofițeri și 600 mii soldați.

Sasonov declară apoi că nu poate fi vorba de o pace separată a aliaților din Ententa, căci aceasta ar însemna nimicirea reputației aceluia stat și deci falimentul politic.

Crede că războiul nu va mai avea lungă durată. — Germania va fi cel dintîi stat care din motive financiare nu-l va putea continua mai multă vreme. Se fac mari pregătiri pentru o bătălie hotărîtoare la vară.

De pe frontul rusesc, comunicatul lui Höfer nu're nimic nou de înregistrat. Comunicatul german anunță că încercări de atacuri rusești contra cimitirului dela Wisman (pe riul Aa, la apus de Riga) au eșuat în focul nostru de artilerie și infanterie.

Pe frontul bucovinean, deși luptele au slăbit de zece zile, tot mai urmează mici încăierări. — Rusia are de gând să închidă iară granița în spre România, la Ungheni-rusi, fiindcă vor avea loc noi mișcări de trupe în Basarabia.

De pe frontul muntenegrean și albanez comunicatele oficioase n'au nimic de raportat. Numai corespondenții de ziare anunță lucruri interesante de acolo.

»Tägliche Rundschau« află din Sofia, că în portul Valona, flota austro-ungară a scufundat două vapoare de transport italiene cu trupe. Italia voește să debarce în Valona 50 mii soldați.

»Corriere della Sera« află din Durazzo, că mai multe aeroplane austro-ungare au aruncat bombe.

De asemenea au aruncat apeluri către soldații sârbi refugiați, cu îndemnul să nu se îmbaree pe vapoare, unde viața lor e în pericol, ci să se întoarcă în Serbia, unde pot trăi în pace. Șefii de bande albaneze cari simpatizează cu Austro-Ungaria, prevăzuși cu arme moderne pornese contra trupelor lui Essad Pașa cari s'au solidarizat cu Italianii în Medua, Italianii, înainte de a sosi trupele austro-ungare au scufundat câteva vapoare de transport. În port, austriacii au găsit mari provizii de aramă, cupru și aluminiu. În Alessio, au capturat multe muniții de artilerie și un motor de aeroplan.

Prim ministrul muntenegrean Miskovics a plecat din Lyon la Paris. Ziarele din Anglia anunță că guvernul muntenegrean refugiat în Franța e hotărît să depună mandatul în favoarea guvernului rămas în Muntenegru.

În Grecia, Ententa e mereu activă.

Fortul Kum Kaleh peste drum de forturile grecești Karaburna dela portul Salonic, a fost deamenea ocupat de trupe engleze. Acestea au rupt legătura telefonică de acolo cu Atena. Garnizoana grecească condusă de colonelul Lelakis a trebuit să cedeze în fața puterii superioare Ententei.

Trupele Ententei ridică fortificații și în jurul Seresului.

LUPTELE DIN APUS

— Francezii încearcă zadarnic să recucerească pozițiile pierdute. — Pustiirile produse în Paris de bombardarea Zeppelinurilor. — Case întregi cu câte 5 etaje — distruse. — Patru milioane pagube. —

Despre noile lupte de pe frontul francez, comunicatul german dela 31 Ianuarie anunță:

Noile noastre tranșee în jurul orașului Neuville au fost afirmate de trupele noastre față de încercările francezilor de a le recuceri. — Numărul prizonierilor francezi făcuți la nord-vest de țeara la Folie s'a urcat la 318, iar prada la 11 mitralieze.

Contra pozițiilor ce au fost cucerite la 28 Ianuarie de trupele din Silezia, francezii au deschis de repetate ori un foc puternic. Luptele au sîlerit în general din cauza vremii ceoase. Ca răspuns la bombardarea de către

aeroplanelor franceze a o așului deschis german Freiburg, care e în afară de zonă de război, mașinile noastre de sburat au atacat în ultimele două zile cetatea Paris cu un succes satisfăcător.

Șeful Statului major.

— Din Paris mai sosesc următoarele noi amănunte de pustiiri făcute de bombardarea Zeppelinurilor:

Eri au fost înmormântate 35 victime. Comuna a oferit o groapă comună la cimitirul Pere Lachaise. Mai sînt 28 de persoane grav rănite. S'a stabilit deocamdată identitatea la 9 femei omorîte și 14 rănite, la 8 bărbați omorîți și la 12 răniți precum și la 2 copii răniți. — Bombele aruncate de Zeppelinuri aveau o greutate de 63 kilograme. O bombă a făcut o gaură într-o stradă de nord-est a Parisului, de un metru adîncime și 5—8 metri întindere. O altă bombă a trecut printr-o casă de trei etaje. A treia bombă a distrus jumătate dintr-o casă de trei etaje, o a patra bombă a distrus o casă de cinci etaje, a cincea bombă a produs mari stîncăciuni la o altă clădire; a 6-a bombă a produs pagube neînsemnate unei case de 5 etaje; a șaptea bombă a distrus o casă de un etaj; a 8-a bombă a căzut pe stradă și a dărâmat ușile și ferestrele unei case învecinate; a 9-a bombă a distrus peretele și curtea unei clădiri de 5 etaje; a zecea bombă a pătruns într-un atelier; a 11-a bombă a căzut pe o movilă de pietre; a 12-a bombă a distrus o vilă de un etaj. O bombă n'a explodat. Cele mai multe victime ale bombardării sînt în comuna Saint Denis din vecinătatea Parisului. Președintele republicii Poincare și miniștrii au vizitat cartierele unde au căzut victime ale bombardării — mîngîind familiile acestora. Tuneiul trenului subteran a fost prăbușit. Un tîen a deraiat. Într-o casă, o familie de muncitor înconjurat pe părintele familiei, care în aceeași seară a revenit de pe câmpul de luptă, obținînd concediu. Întreaga familie de 7 persoane a fost ucisă de bomba Zeppelinului. Unui jandarm, o bombă i-a răscolit capul. Pagubele pricinuite clădirilor publice de atacul Zeppelinurilor se evaluează la 4 milioane franci. Ziarul »Le Temps« arată că cele 30 aeroplane franceze cari au pornit să urmărească Zeppelinul n'au putut înregistra nici un succes din cauza ceței groase care favoriza Zeppelinul. Ziarele franceze cer drept răzbunare, ca aeroplane franceze să bombardeze zece ce orașe germane. — Se confirmă că în ziua următoare, Duminică, Zeppelinurile au făcut un nou zbor deasupra Parisului.

RĂZBOIUL CU ITALIA

— Nimic nou pe front. — O a cincea bătălie la Isonzo? —

De pe frontul italian nu-i nimic nou de raportat.

— »Presstelegraf« din Zürich anunță din Milano: Sosirea regelui Italiei pe front și o altă serie de indicii vorbesc de apropierea unei a cincea bătălii la Isonzo, pe care italianii o pregătesc încă din luna Octombrie.

TURCIA ȘI DUȘMANII EI

Goltz Pașa comandantul suprem al întregii armate turcești

»Neue Züricher Zeitung« află din izvor competent că Goltz Pașa a fost numit generalisimul întregii armate turcești.

De pe fronturile de luptă din Caucaz, Mesopotamia, comunicatul turc cel mai nou n'are nimic nou de semnalat. — La Dardanele, un crucișător dușman a aruncat 20 proiectile în regiunea Sedil Bair și apoi s'a retras.

Știrile zilei

Cutremurul de pământ

Ce sunt puterile naturii?

Ah Dumnezeu prea bun și sfânt

Am înțeles cu toți în clipa

Unui cutremur de pământ.

Ah lângă acest efort gigantic

Al globului de mii de veacuri

Ghiulele lui Krupp, torpile

Granate și altele sunt fleacuri...

Haralamb Călămăr.

Noul prim redactor al „Gazetei Transilvaniei“

Aflăm că amicul și colaboratorul nostru, d. Emil Borcea (Haralamb Călămăr) din Sibiu, a acceptat postul de prim-redactor la »Gazeta Transilvaniei« rămas vacant prin înrolarea sub drapel al d-lor Victor Brăneș și Aron Cotruș. D-sa a plecat din Sibiu la Brașov. Urâm spor la muncă confratelui nostru pe noul lui teren de activitate.

Știri personale

Cunoscutul publicist din Cluj, d. Emil Isac, a petrecut o zi la Budapesta, fiind întrecere la Berlin, unde va trata cu un director de teatru pentru acceptarea unei lucrări dramatice a d-sale.

Conferențele ministeriale din Viena

au luat ieri sfârșit, dar vor fi reluate peste câțiva timp. Conferențele acestea ale ministrilor ungari cu cei austriaci au ca obiect în deosebi problemele de ordin economic.

Prim ministrul ungar contele Tisza, a profitat de șederea lui la Viena, ca într-o audiență în monarh să-i facă un raport mai larg asupra chestiunilor politice, parlamentare din ultimul timp. Luni, la orele 11 noapte, contele Tisza s'a întors la Budapesta.

Secretarul de stat german dr. Helfferich

și ministrul de stat la resortul finanțelor a sosit ieri la Viena, și a avut în cursul zilei de ieri o conferință cu ministrul ungar și austriac în chestiuni de ordin financiar și economic.

Ministrul dr. Helfferich, a avut întâi o convorbire cu ambasadorul Germaniei, Tschirschky, apoi a făcut o vizită ministrului de externe comun, baronul Burian. În cursul zilei a conferat cu prim ministrul ungar, contele Tisza, cu ministrul de finanțe ungar, dr. Teleszki, precum și cu prim ministrul austriac contele Stürgkh, și ministrul de finanțe austriac, cav. v. Leth.

Cinci francezi pentru — un ministru croat

Gvernul ungar a solicitat de mai multe ori, pe calea ministerului comun de externe, eliberarea din prisoare franceză a fostului ministru croat contele Teodor Pejačevich, care de la izbucnirea războiului, a fost internat în Franța. Gvernul francez însă nu s'a arătat de loc dispus să elibereze așa de ușor pe un ministru al unui stat dușman, așa că contele Pejačevich a fost silit — în interesul propriei eliberări — să-și dea demisia din demnitatea-i de ministru. După cum aflăm reîntoarcerea lui Pejačevich din Franța e acum chestie de câteva zile numai, de care-ce guvernul maghiar a primit condiționează pusă de guvernul francez, că în schimp pentru Pejačevich să fie eliberați 5 internați francezi de elită din Ungaria.

Carol Göbl

unul din cei mai vechi industriași mari din România, care a pus bazele artei tipografice la

București, a murit acolo în etate de 71 ani. Vastele lui ateliere tipografice rămân moștenire d-lui I. St. Rasidescu, ginerele regretatului, care e-a și condus în timpul din urmă.

Caz de moarte de pe urma cutremurului de pământ în România

Din București se anunță că cutremurul de pământ din săptămâna trecută, care a fost resimțit în întreaga țară — după nouile știri soșite a avut un caracter mai grav în județul și orașul Câmpulung. Acolo cutremurul a făcut mari stricăciuni clădirilor. Au fost dărâmate coșuri de pe case, sobe și tavanuri la tribunal, la școala normală, și cea profesională de fete nr. 2. De asemenea s'a dărâmat și crucea de pe turla bisericii St. Nicolae. Autoritățile au suspendat serviciile, cursurile școlilor. Populația înspăimântată discută grozăvia cutremurului. D-na Ana Ioanid, soția pensionarului Anton Ioanid, îngrozită de cutremuri, care i-a dărâmat ferestrele bucătăriei — a încetat din viață.

Palatul regal de la Bahna Ursului, și ospiciul din Rucăr au suferit mari stricăciuni.

Cari dintre soldați pot cere concediu de trei luni?

Ministrul de honvezi a împuternicit comandanții districtuale de honvezi, să acorde pe timp determinat — cel mult pe trei luni — concediu, mai ales, dacă acordarea acestui concediu e necesară din punct de vedere economic. Acest concediu îl pot cere soldații, cari au condus acasă independent o economie de proporții mai mari, marii proprietari, diferiți funcționari ai înșoftirilor economice, ferarii și dogarii necesari lucrărilor economice, apoi vălăvii, supraveghetorii la diferitele lucrări economice, personalul necesar la conducerea diferitelor mașini, pescarii, personalul fabricilor de bere, precum și cei cari lucrează la țevile de canaluri. Asupra îndreptăririi petițiilor intrate sunt în drept a se declara comisiile administrative, respective prefeții.

Monopolul făinei în Ungariei

întâ azi la 1 Februarie în vigoare. Din aceasta zi, toată făina deștatată la mori și în alte întreprinderi, indiferent cui îi aparține, e confiscată și va fi monopolizată și distribuită apoi numai de »Societate de acțiuni de producție în timp de război«. Toate contractele încheiate către proprietari de pământ și morari, pentru măcinarea făinei — nu mai au nici o valoare de la 1 Febr.

Ocupațiunea soldaților din spitale

Încă de multă vreme s'a discutat în cercurile competente chestia ocupațiunii soldaților, răniți ori bolnavi, cari trebuie să zăcă mai multă vreme în spitale. Mai ales la cei răniți s'a observat o plictiseală îngrijitoare în lipsa de ocupațiune. Pentru a pune capăt acestei stări suferințiste dăunătoare, autoritățile militare s'au hotărât să adopteze sistemul german introducând în spitale câte un ram de meserie, care le place mai mult soldaților. Astfel prin această muncă se realizează două scopuri, soldatul își poate câștiga ceva prin munca sa proprie și tot odată se și distrează. În spitalele din Budapesta soldații au îndrăgit mai mult, dintre toate ramurile de ocupațiune, împletitul coșurilor (corfe). Văzând aceasta, contesa C. Khuen Hedervary a înființat o comisie care invită din fiecare spital budapestan câteva surori de caritate, li se predau cursuri, cari durează trei săptămâni, de împletit coșuri, pentru ca să-i poată apoi și ele instrui pe răniții din spitale. La aceste cursuri se pot anunța și alte dame. Comisia are în vedere mai ales pregătirea următoarelor obiecte împletite: coșuri de desert, pentru flori, diferite lădițe, bibelouri, vase, etc. Obiectele împletite de răniți vor fi peuse apoi în vânzare cu prețuri potrivite. Retrăgându-se costul materialului brut, o parte din preț se va împărți printre răniții, cari au lucrat obiectele vândute. Sunt primite cu multumire și donațiunile particularilor, atât de material brut (nuele, etc.) cât și bani. Darurile de material brut sunt a se trimite d-lui Herczka, Arpad, VII. Erzebet körút 5, iar cele în bani contesei C. Khuen Hedervary, IV., Ferenciek-ter 9.

Mare lipsă de medicamente în România

Ziarul »Universul« dă un lung raport despre congresul ce s'au ținut toți farmaciștii din Moldova în orașul Iași. A participat în acest congres și primarul Iașilor, deputatul Gh. Mărzescu. — Congresul deschizându-se sub președinția farmacistului ieșan dr. Conya, a luat cuvîntul d. T. Jelea. D-sa arată că toate insistențele făcute de farmaciști a aprovizionarea cu medicamente au rămas zadarnice. Situația e gravă și dacă până în două luni nu obțin medicamente, farmaciile din întreaga țară vor trebui închise.

Dr. Căpățina propune o acțiune energetică a farmaciștilor și arează la conștientul primarului.

D. Adache spune că a făcut intervenție ca să obțină medicamente din Germania. A primit răspunsul că medicamente sunt, dar s'a întrebat de acolo, de ce nu se iau medicamente din Rusia, cu care România e în prietenie.

Mai iau cuvîntul și alți farmaciști din Moldova, făcând apel la primarul Iașilor de a interveni cu toată energia ca farmaciile din Moldova, în interesul societății publice să fie aprovizionate cu medicamente.

Primarul d. Mărzescu, promite concursul său și propune ca farmaciștii să ceară să fie și ei reprezentați în comisia de import, astfel ca cererile farmaciștilor să poată găsi o rezolvare practică. Congresul trimete o telegramă ministrului de comerț, în care se expune dolanțele farmaciștilor din Moldova.

Războiul și meseriașii

Meseriașilor cari și-au pierdut, ori li s'au împușinat pe urma războiului resursele de trai, li s'a ierlat darea de câștig pe timpul cât durează războiul. Asociația regimcolară a meseriașilor îi provoacă acum pe meseriași ca să ceară micșorarea și a celorlalte dări motivând aceasta cu situația dificilă în cari au ajuns prin pierderea isvoarelor de câștig.

Aviz

acelor abonați, cari au comandat în timpul din urmă broșura »Ajutor«.

Deși am scos din aceasta importanta broșură două ediții, — în urma cererilor covârșitoare, — de prezent nu dispunem de nici un exemplar. Spre liniștea acelor, cari în timpul din urmă au făcut comande, declarăm, că în decurs de 8—10 zile va apărea nouă broșură sub titlul:

»Lămuriri referitoare la ajutorul de stat pentru familiile celor înrolați, precum și la îngrijirea invalizilor, văduvelor și orfanilor celor căzuți în războiu.«

Această broșură este întocmită după legile și ordinațiunile ministeriale din urmă:

Această broșură este un bun sfătător pentru toți cei neîndreptățiți și cari doresc să cunoască mai deaproape drepturile ce li se complete. Fiecare interesat află cât ajutor trebuie să-i dea în toate cazurile arătate în prima pagină a broșurei, și unde se poate adresa pentru a-i se face dreptate.

Prețul broșurei este 40 fileri, plus 5 fileri porto postal, care sumă se poate trimite și în mărei postale.

Rugăm pe acei On. cetitori, cari în timpul din urmă au trimis 20 fileri pentru broșură, să binevoiască a întregi suma la 45 fileri.

Broșura aceasta folositoare se va termina în 8—10 zile negreșit.

Scumpirea alimentelor în Rusia

Agentia Nord et Sud, anunță din Petrograd: După ultimele statistice, cantitatea de produse alimentare ce se află în Rusia întrece de trei ori cererile și nevoile interne. În provinciile dela sud se află numeroase rezerve de grâne și vite. Cu toate astea, în marile orașe, speculația precum și oprirea artificială a transporturilor au provocat o scumpire extraordinară și o lipsă artificială de obiecte de prima necesitate. În contra acestei stări de lucruri guvernul a început o luptă energetică și eficacă. O mul-

time de speculatori au fost arestați în cele două capitale și vor fi pedepsiți.

Se speră că oprirea provizorie a trenurilor de călători va provoca în curând, mai ales la Petrograd, îngrămădirea dorită de numeroase cantități de provizii și scăderea pe jumătate a prețurilor.

Tifosul în seminarul român din Lugoj

Din Lugoj se anunță că în Seminarul greco-catolic de acolo a izbucnit epidemia de tifos care a făcut până acum 5 victime mortale. 36 teologi, un pedagog și o servitoare s'au îmbolnăvit de tifos.

O fundație de 130.000 coroane pentru orfanii războiului din Bănat

Din Timișoara se anunță:

Murind pe câmpul de luptă, stegarul Stefan Lederer, fiul cel mai în etate al proprietarului agricol din Csoka, Arthur Lederer, acesta în amintirea fiului său erou, a creat o fundație de 130.000 cor., pentru ajutorarea orfanilor soldaților din comit. Torontal, căzuți în război.

Descoperirea unei originale bande de hoți „Crucea roșie” în București

Poliția din București a dat de urmele unei bande de 18 spărgători periculoși cari de un an de zile au săvârșit numeroase furturi, fără a li prinși Șeful acestei bande periculoase este un anume Alexandru Neagoe, în etate de 32 de ani, fost funcționar la cale ferată, un mare alcoolic. Acum un an, acest Neagoe s'a pus în contact, în casa unui anume Ion Voinovici, de meserie mecanic, din șoseaua Grozăvești, cu mai mulți pungăși de meserie și câțiva tineri stricați, însă de bună condițiune, unii cu meseriile lor, și au fundat o asociație cu scop să opereze în stil mare, atât în Capitală cât și în provincie.

Primul șef al asociației fusese ales Petre Ciupagea, care propusese ca banda să se numească »Crucea Roșie« și să opereze mascată, — toți își făcuseră măști negre cu o cruce roșie pe frunte.

De obicei hoții operau ziua, pândind momentul când victimele nu erau acasă. Furau numai bani, bonuri și bijuterii.

Bonurile le vindea Neagoe pe preț scăzut la persoane particulare și pe la funcționarii dela c. f. r. printre cari era cunoscut ca om cinstit și căroră le mai vindea și bijuterii spunând că le are moștenite dela mama sa. Multa din aceste bijuterii au fost găsite, posesorii lor fiind de bună credință când le-au cumpărat.

Neagoe, șeful bandei, își oprea partea leului. De pildă, dela o spargere de unde a luat 8000 de lei bani, a dat celor cari operaseră câte 200 de lei iar el și-a oprit restul de 7200. Dela o altă spargere el și-a oprit bonuri în valoare de 18.000 de lei Toți banii aceștia, Neagoe, care era și vicios, îi cheltuia în chefuri cu femei și în joc de cărți.

Timp de un an această bandă de 18 inși a operat peste 60 de spargeri în cari au furat 70 mii lei bani și bijuterii în valoare de 80.000 lei.

Desele reclamații făcute de victimele acestor spărgători, au pus poliția în mare fierbere. Toți agenții dela siguranța Capitalei și întreg aparatul polițienesc au fost puși în mișcare. Au fost cercetați rind pe rind toți spărgătorii și hoții cunoscuți poliției, dar nu s'a ajuns la nici un rezultat. — Acum câteva zile agenții poliției au arestat patru indivizi suspecți, printre cari se afla și Marin Atias.

În timpul când i-se lua interogatoriul, comisarul a observat că Atias purta în deget un inel de damă de mare valoare. Fără a'l întreba ceva asupra provenienței inelului, comisarul a terminat procesul verbal, iar apoi i-a spus lui Atias că e liber și poate pleca, neavând nimic contra lui.

Comisarul însă l'a pus în urmărire.

Atias s'a dus deadreptul acasă la Voinovici și a comunicat tovarășilor săi ce se aflau acolo, că el bănuște că poliția e pe urma lor.

În timpul acesta agentul care-l urmărise a comunicat siguranței locul unde se afla Atias Vre-o 10 agenți și câțiva comisari s'au dus la fața locului și au înconjurat casa. Unul dintre ei cu revolver în mână i-a somat să se predea. Hoții

luaseră o atitudine de împotrîvire. Voinovici era înarmat cu un revolver și amenința pe poliști; sub pat se afla Gh. Stoica înarmat cu un topor, în casă, Marin Atias cu un cuțit în mână iar alți 8 inși erau ascunși prin casă.

Poliștii amenințându-i cu armele, hoții s'au predat. Ei au fost duși la Poliție unde la interogatoriu ce li s'a luat au mărturisit spargerile, arătând că capul bandei e Alex. Neagoe.

Măine, Mercuri, 2 Februarie, fiind sărbătoare catolică (Întâmpinerea Domnului) obligatoare pentru atelierele tipografice, ziarul nostru nu poate să apară decât Joi la orele obicinuite.

Ajutorarea mobilizațiilor în Germania

— Peste o jumătate miliard mărci, acordat familiilor mobilizațiilor —

Pe lângă o mulțime de alte și importante cheltuieli, necesitate de războiul actual, statul german a mai trebuit să deburseze, pentru ajutorarea familiilor mobilizațiilor o sumă de 676 milioane de mărci, și aceasta numai pe timp de 14 luni de război, adică dela August 1914 până la Septembrie 1915.

Ajutoarele acordate familiilor mobilizațiilor, au crescut pe fie care lună, aceasta în raport cu chemările progresive ale militarilor, sub drapel, așa ca de unde în luna August 1914, aceste ajutoare s'au ridicat la 24 milioane de mărci, în Septembrie 1915, cheltuiala a atins cuantumul de 94 milioane mărci. De sigur însă că dela Septembrie 1915 până în prezent, s'au urcat cu mult aceste ajutoare, astfel că se poate foarte bine întâmpla ținând socoteala de progresia dela August 1914 până la Sept. 1915, ca în cursul acestei luni ajutoarele acordate familiilor mobilizațiilor să coste pe statul german suma de peste o sută milioane mărci.

Urcarea însă a sumelor, acordate familiilor celor plecați pe câmpul de luptă, nu provine numai din chemările progresive sub drapel și deci mărirea numărului familiilor cari urmează să fie ajutate, ci și din mărirea cotelor minimale lunare, care se acordă acestor familii. — Astfel din cauza scumpirei din ce în ce mai mult a traiului, în ultimele luni ale războiului, statul german a fost nevoit să ridice cotele minimale, dela 10 la 15 mărci pentru soție și dela 5 la 7 și 50 mărci pentru fie-care copil și celelalte persoane cu drept de ajutor, cum sînt părinții celor mobilizați.

Este interesant de văzut felul cum au crescut ajutoarele acordate familiilor celor mobilizați, dela lună la lună, dela începutul războiului, până în Septembrie 1915. Astfel în prima lună a războiului, August 1914, ajutoarele familiilor mobilizațiilor au însumat țifra de 24 milioane m., în a doua lună, Septembrie 1914, aceste ajutoare s'au dublat aproape, ca cuantum, căci au atins suma de 46 milioane de mărci. Continuând progresia a fost următoarea: în Octombrie 53 milioane, în Noembrie 58 milioane, în Decembrie 63 milioane, în Ianuarie 1915 65 milioane, în Februarie 68 milioane, în Martie 73 milioane, în Aprilie 75 milioane, în Mai 83 milioane, în Iunie 83 milioane, în Iulie 90 milioane, în August 93 milioane și în sfîrșit în Septembrie 94 milioane. Pe restul lunilor anului 1915, nu avem date precise. De sigur însă că cuantumul ajutoarelor acordate familiilor celor mobilizați, trebuie să fi trecut de 100 de milioane mărci, mai cu deosebire dacă ținem seama și de mărirea cotelor minimale ce se dă fie-cărei familii de mobilizat.

Din datele ce mai sus rezulta că, numai pentru ajutorarea familiilor mobilizațiilor statul german a fost nevoit să facă o cheltuială care trece cu mult de cuantumul de o jumătate miliard de mărci, și dacă numai pentru acest capitol s'a cheltuit atât, se înțelege ușor la ce sume fabuloase se urcă celelalte cheltuieli ale războiului.

Cucu! Cucu! Cucu!

Citiți dacă voți să petreceți:

Calendarul Cucului

pe anul 1916.

Unicul calendar umoristic care apare în ediție românească, Cuprinde un șir întreg de glume originale, scrise de cei mai buni umoriști ai noștri, în frunte cu d. Haralamb Călămăr. Se mai publică în calendar

Douăzeci de chipuri originale

umoristice în legătură cu războiul. Aceste caricaturi foarte reușite provoacă râsul fiecărui cetitor. »Calendarul Cucului« e unicul în felul lui și se poate citi cu plăcere de ori și cine.

PREȚUL: 30 fileri un exemplar, plus 5 fileri porto. — Vanzătorilor rabatul cuvenit.

Calendarul Poporului Român

pe anul 1916

Prețul »Calendarului Poporului Român«: un exemplar 40 fileri, plus porto postal 10 fileri.

Pentru comercianți și vânzători:

30 exemplare: 9 coroane 82 fileri.

20 exemplare 7 cor. 22 fileri.

15 exemplare 5 cor. 92 fileri.

Editor și redactorul responsabil: D. Birăuțiu
Tipografia »Poporul Român«, VII., Ilka-utca 36.

Numai 1 C. 50 fil.

este abonamentul la foaia noastră zilnică, împreună cu suplimentele

— »Cucu« și »Foaia Ilustrată« —

pe timp de o lună

pentru soldații răniți și bolnavi din spitale.

Scutii soldatii

prin

cu cei „3 Brazi“.

Milioane de oameni le folosesc contra

TUSEI

impotriva tusei, răgușelei, flegmei, catarului de laringe și tusei convulsive.

Sunt bune la preîntâmpinarea răcelei, din cauza aceasta sunt binevenite fiecărui ostaș.

6100 atestate legalizate de not. publici dovedesc rezultatul sigur și popularitatea de care se bucura acest leac unic. Publicul este deci rugat să refuze orice falsificat primind numai Caramelul pentru pept Kaiser (cu 3 brazi), care singur are un efect tămăduitor. — Se poate căpăta în cele mai multe drogherii, dar numai în pachete de câte 20 și 40 fileri și în tuburi de câte 60 fileri.

Se află la toate farmaciile, drogheriile și magazinele de coloniale mai bune.